

Kırmızı Zifare

ISSN 1306-3291

çocuklar için en iyi dergisi

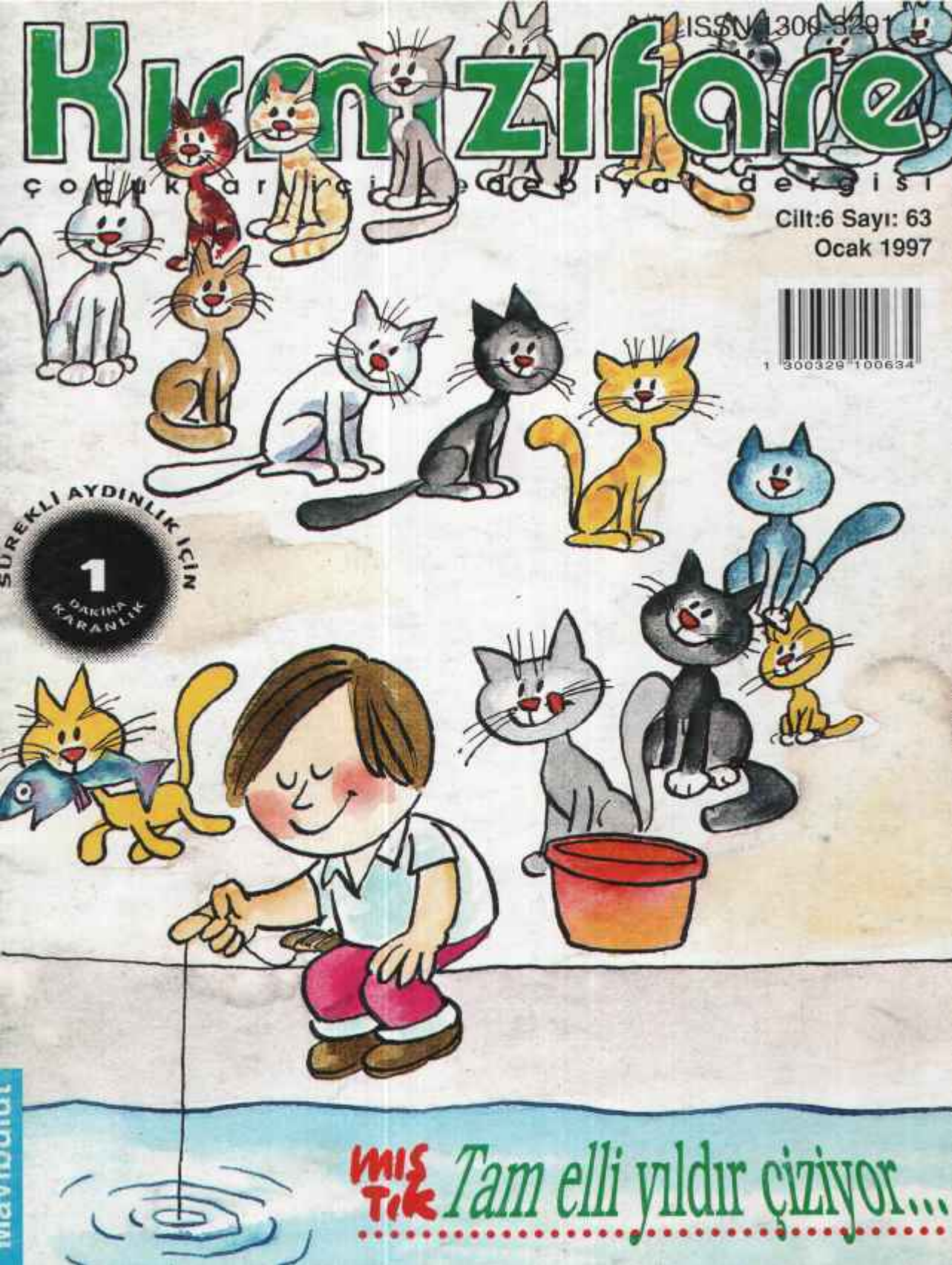
Cilt:6 Sayı: 63

Ocak 1997

1 300329 100634

SÜREKLİ AYDINLIK İÇİN
1
DAKİKA
KARANLIK

MİS TİK Tam elli yıldır çiziyor...

Kırmızıfare Çocuklar İçin Edebiyat Dergisi 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 55. maddesi gereğince incelenmiş, eğitim ve öğretim açısından 24 Aralık 1990 tarihli, 2328 sayılı Tebliğler Dergisi'nde okullara tavsiye edilmiştir.

Kırmızıfare

ISSN 1300-3291
ç o c u k l a r i ç i n e d e b i y a t d e r g i s i

Cilt: 6* Sayı: 63* Ocak 1997

Sahibi ve Sorumlu Müdürü: Fatih Erdoğan

*

Danışma Kurulu:

Prof. Dr. Meral Alpay, Ferit Avcı, Yıldırım Derya, Mustafa Eremektar, Turan Yüksel

*

Ayda bir çıkar.

Fiyatı: 200.000TL

Abonelik Bedeli:

Yıllık 12 sayı: 2.400.000TL

(Cilt kapağı yıl sonunda abonelere ücretsiz gönderilir.)

Yurtdışı: DM70.

Yurtdışı taahhütlü: DM85

*

Baskı: Ayhan Matbaacılık (501 28 65)

Cilt: Sema Cilt Evi (567 86 29)

MAVİBULUT YAYINLARI

Yeniçarşı Cad. 33 Ferah Ap. Kat:4 80060 Galatasaray İstanbul

Tel: (0212)252 63 75-76 * Faks: (0212)244 08 60

Kapak: Mistik

Merhaba!

Yeni bir yılın ilk sayısıyla merhaba! Kırmızıfare'miz bu sayısıyla 63. sayısına ulaştı. Biraz daha renklenmekte olduğumuzu fark edeceksiniz. 1990 yılında dergimiz ilk kez yayımlanmaya başladığında ilkokul birince sınıfta olan abonelerimiz şimdi artık ortaokulu bitirmek üzereler.

Bu yılın başka bir anlamı daha var. Ünlü karikatürist ve çocuk kitapları yazar/çizeri Mıstık'ın 50. sanat yılı. Mustafa Eremektar'ın ilk çizdiği resim bir dergide çıkmalı tam elli yıl geçmiş. İşte bu nedenle sevgili Mıstık için Mart ayında özel bir sayı yapacağız. Ayrıca en yeni öykülerini bizim için yapacağına söz verdi. Pek yakında...

Fatih Erdoğan

Kırmızıfare

Postası

Kırmızıfare Yeniçarşı Cad. 33 Ferah Ap. Kat:4 Galatasaray İstanbul. Tel.:0212-252 63 75, 0212-252 63 76. Faks: 0212-244 08 60

Sevgili Kırmızıfare,

Bu aralar sana o kadar çok anlatacağım olaylar oluyo ki, bunları telefon açıp anlatmak imkansız. Ya Ozan'ın karnı acı-kır, ya da yemek yanmak üzere olur, aksilik bu ya! Bu yüzden mektup yazayım dedim.

Anlatacak o kadar çok şey var ki, hangisinden başlasam, bilmiyorum. Mesela ilk olarak okulumdan, okul yaşamımdan bahsedeyim. Zaten ilk olarak sorulan, ya da anlatılan budur. Bu okulun yaran etkisi var.

Biliyorsunuz, sömestr tatili yaklaştı. Belki de bu mektup elinize geçtiğinde çoktan tatile girmiş olacağız ama şu an ayın... immmmm... her neyse, tatile daha çok var. Hal ve gidişat iyi değil. Dersler berbat. Yazılı, sözlü, yazılı, sözlü, cılımlık çıkmış durumda. Üzerime sos döküp afiyetle yiyebilirsiniz. Ya da yemek arası hoşaf niyetine. Neyse ki, artık kurtulduk sayılır.

İsterseniz bu ders konusunu içleri karatahta gibi karartmadan kapayalım. Mesela, sınıf arkadaşlarım. Pek iyi anlaşıyoruz. Allahım, neden bizim de dededen kalma bir tüfeğimiz yok. Çevremdeki pislikleri temizlerdim ne güzel. Ama olsun, bu işi kendi yöntemlerimle çözmeye çalışacağım. Oof, oof! Yine bana kaldı dertler yüzüstü.

Anlayacağınız çok dertliyim. Şimdi sıra öğretmenlere gelsin Laf aramızda, neden aramızda canım, şaka bir yana hep-si çok tatlı insanlar. Ben de onların tatlı öğrencisi. İşte böyle geçinip gidiyoruz.

Gerçi arasıra ağzımızın tadını kaçıran

ufak mevzular oluyo, ama her neyse gene de iyiyiz. Allah bozmasın. (Yoksa karne de bozulur...)

Haydi konuyu değiştireyim. **Immmmm...** Mesela sen beni niye hiç aramıyorsun? Neyse, 1 Şubat doğumgünüm, benden söylemesi. O gün de arama, görüşücez.

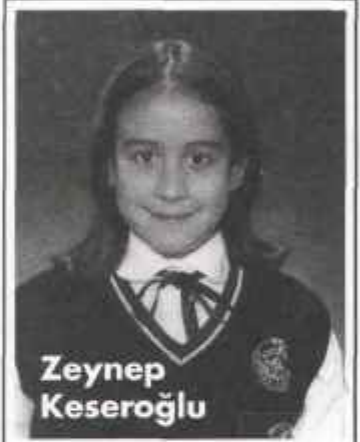
Aaa, size bir şey söylüyecem, ben bir kompozisyon yarışmasına katılıcam. Neler yapacağımı bilmiyorum. Hatta, katılmaktan bile vazgeçebilirim. Konu: Uyuşturucu ve Gençlik. Bir kompozisyon yarışmasını kaybetmişim, şimdi tedirginim. Bu konudaki önerilerini bekliyorum.

Bu aralar okulda "kitap canavarı" diye anılıyorum. Ben de anlamadım, niye böyle dediklerini. Gördüğüm kitapları parçalıyoy muyum, yiyo muyum ne? Göy-ya çok okuyorum diye benimle dalga geçiyolar. İnsan "kitap kurdu" falan der, ne bu yahu canavarmış peh! Cahiller işte nolucek! Ama bir de sevindiğim tarafları var. Hocalar da bunun farkında ve sık sık kitap alışverişi yapıyorum hocalarla. Zevkli de oluyor, ayrı bir tadı oluyor.

Benim günlerim işte böyle klasik geçiyor. Her zaman birileriyle boğuşuyorum falan.

Neyse, mektubumu burada bitirmek zorundayım, çünkü dünya kadar ödevim var. Bunları halletmek zorundayım. Hep-sini denize atmayı düşünüyorum, ama ödevlerden kurtuluş yolu yok. Hepinize selamlar, hoşça kalın.

Ayşe Çelik / Kuzguncuk

Anne yaşamımız
Anne desteğimizdir bizim
Onun bir kez bakması
Beni sevinçten çılgına döndürüyor

Bizi büyüten anne
-o bildiğimiz anne-
Bağırsa da kızsı da
O benim dostum
O bir arkadaş

BİR ÇİÇEK BU

Bir gül bu.
Acaba hangisi
Bir türlü seçemiyorum
Bu çiçeğimi

Ah! Bunu bir görsem
Onu koklasam koklasam
Hiç solmayan
Hiç bitmeyen
Yüzündeki güllücükler
Bu çiçek kim?

KORKULUĞUN KORKUSU

Sen korkutursun
Küçücük kuşları
Bahçelerde sabahtan akşama dek.

Ama gelince kocaman gökler geceleyin
Üstüne doğru
Senin korktuğunu duyarım

Fazıl Hüsnü Dağlarca

Lütfen

Ben kitap okumayı seviyorum. Hem de çok. Babam, benim bir kitap kurdu olduğumu söylüyor.

Gözlüklü bir kurt. Ben bugüne kadar hiç kitap kurdu

görmedim. Nasıl olduklarını çok merak ediyorum. Hayvanlar ansiklopedisine baktım. Orada kitap kurdu diye bir şey yok. Arkadaşım Süleyman, bunu babamın uydurduğunu söylüyor. Çünkü o da bugüne kadar hiç kitap kurdu görmemiş. Süleyman da çok kitap okuyor. Belki kitap kurtları bizim okuduğumuz türde kitaplardan hoşlanmıyorlardır.

Ben bitirdikten sonra okuduğum bütün kitapları Süleyman'a ödünç veriyorum. Süleyman benden alır almaz kitapları önce tertemiz olduğuna inana kadar siliyor, ondan sonra okuyor. Ama o kitaplarını bana vermiyor. Onların kapaklarına bile dokundurtmuyor. Kitaplarından birinin resimlerine bakmak istediğimde uzaktan tutup gösteriyor. Süleyman, benim kitapları çok kötü okuduğumu söylüyor. Benim okuduğum kitapların sayfalarının uçları kıvrık kıvrık oluyormuş. Ciltleri

ayrılıyormuş. Süleyman, kitaplarının hırpalanmasından nefret eder. O çok titizdir zaten. Birisi onun yanağından makas alsaydı, hemen koşup yüzünü yıkar. Elleri yıkanmaktan kıpkırmızıdır her

zaman. Dışardan asla asla simit almaz, şışeden ya da kutudan kola içmez. Ben

içtiğimde de yüzünü ekşiterek, "Çok pisin Mehmet!" der.

Süleyman'ın

Yanağından

Annesi, bu titizliğine bir çare bulsun diye onu doktora götürceğini söylüyor ama Süleyman bunu kabul etmiyor. "Benimki titizlik değil, normal davranış. Yalnızca sizler biraz pisiniz," diyor. Bazen kafam karışıyor, neyin doğru olduğuna bir türlü karar veremiyorum. Süleyman'ın doğru olduğunu düşündüğüm zamanlarda ben de durmadan ellerimi yıkıyorum. Ama sonra bunu çok sıkıcı ve saçma buluyorum.

Sınıfta çocuklar Süleyman'ın bu huyunu bildikleri için durmadan ona şaka yapıyorlar. Biz sınıfta Süleyman'la yan yana oturuyoruz. Ders zili

çaldığında herkes sırasına koşarken çocuklardan biri gelip Süleyman'ın yanağından makas alıveriyor. O zaman ben ne kadar engel olmaya çalışsam da o tuvalete yüzünü yıkamaya koşuyor. Bu yüzden derslere hep öğretmenden sonra giriyor. Buna önceleri öğretmen çok kızıyordu. Sebebini öğrendikten sonra, Süleyman'a değil ona bu şakayı yapanlara kızıyor artık. Söylendiğine göre o da biraz titizmiş. Titiz insan bir başka titizin halinden anlarmış. Tabii öğretmen bunu sınıfta söylemekle çok hata yaptı. Çünkü sınıftakiler artık yalnızca Süleyman'a değil, öğretmene de şaka yapmaya başladılar. Tabii ona bu şakaları yanağından makas alarak yapmıyorlar, iskemlesine elma koçanı filan koyuyorlar. Öğretmen okulun temizlikçisi Fatma Teyze'ye iskemlesini ne kadar sildirirse sildirsın o gün bir

Makas

daha iskemlesine oturamıyor. Bu şakaların sonunda da Süleyman hariç bütün sınıfı cezalandırıyor. Çünkü Süleyman'ın istese de böyle şakalar yapamayacağını biliyor.

Süleyman başkasının bitirdiği bir elmanın koçanına asla dokunamaz.

Süleyman'la hemen hemen her konuda iyi anlaşıyoruz. Ama en iyi

anlaştığımız konu kitaplar. Kitaplarımızı Enver Amca'nın dükkânından alıyoruz. Enver Amcanın kocaman bir dükkânı var. İçi de tıklım tıklım eski ve yeni kitaplarla dolu. Süleyman eski kitapların yanına pek sokulmuyor. "Kim bilir onlara kaç kişinin eli değmiştir," diyor. "Bakalım bu kitaplara dokunmadan önce ellerini yıkadılar mı?"

Benim için eski yeni fark etmiyor. Hepsini karıştırıyorum. Enver Amca her zaman çok suratsız. Bana, "Çocuk, o kitapları deşip durma," diyor. "Senin arkandan dağıttığın kitapları toplayacağım diye canım çıkıyor. Her kitap alışımızda, "Artık çocuklar kitap okumuyor, başıma da dert olmuyor derken, siz nereden çıktınız bilmem," diye söyleniyor, önceleri onun çatık kaşlarından ve söylenmelerinden çok korkardık ama artık alıştık, korkmuyoruz.

Süleyman'ın aylardır istediği bir kitabı Enver Amca sonunda bulmuş. Kitabı basan yayınevi birkaç yıl önce kapandığı için kitabı bulmak çok zormuş. Enver Amca, dükkâna gittiğimizde kitabı masanın

çekmecesinden çıkartıp, "Sonunda buldum işte,"

diyerek Süleyman'a uzattı. "Bir daha piyasada kolayca bulunan kitapları oku

Elvan Pektaş Deniz

da, beni böyle yorma. Sana bu kitabı bulmak için harcadığım zaman da en az beş yüz sayfa okurdum." Enver Amca da çok kitap okuyor.

Süleyman'a vermeden önce, kitabı tertemiz bir bezle sildi. Enver Amca bize verdiği bütün kitapları önce temiz bir bezle siliyor. Bunu sanki bütün müşterilerine yapıyormuş gibi davranıyor ama ben yapmadığını biliyorum. Çünkü yanımda Süleyman olmadığı zamanlarda bana verdiği

kitapları hiç silmiyor.

Süleyman, kitabın temizlendiğine emin olduktan sonra kitabı eline aldı. Çok sevinmişti. Dükkândaki bütün diğer kitapları unutup, elindeki kitabı karıştırmaya başladı.

Tam o sırada kapı açıldı ve içeri küçük bir kız girdi. Enver Amca, "Başımdaki iki tanesi yetmezmiş gibi bir de bu üçüncüsü çıktı," diye homurdandı. Kız buna hiç aldırmadı. Dün Enver Amca'dan aldığı kitap bitmiş, bir yenisini arıyormuş. Enver Amca o kitabın çok kalın olduğunu söyledi. "Bu kadar çabuk bitirebilmek için atlayarak okumuş olmalısın." Kız,

atlamadığını söyledi. O çok hızlı okurmuş. Enver Amca, "O zaman okuduklarından hiçbir şey anlamıyordursundur. Okuduğunu anlamazsan da okumuş sayılmazsın," dedi bu sefer de. Kız itiraz etti. Hem çok hızlı okuyup, okuduğunun da her kelimesini anlıyormuş. Bunu bize göstermek için yanında duran Süleyman'ın elinden kitabı kaptığı gibi okumaya başladı. Süleyman kitabının hiç beklemediği bir anda elinden alınmasına çok şaşırdı. O kadar şaşırdı

ki, hiçbir şey yapamadı.

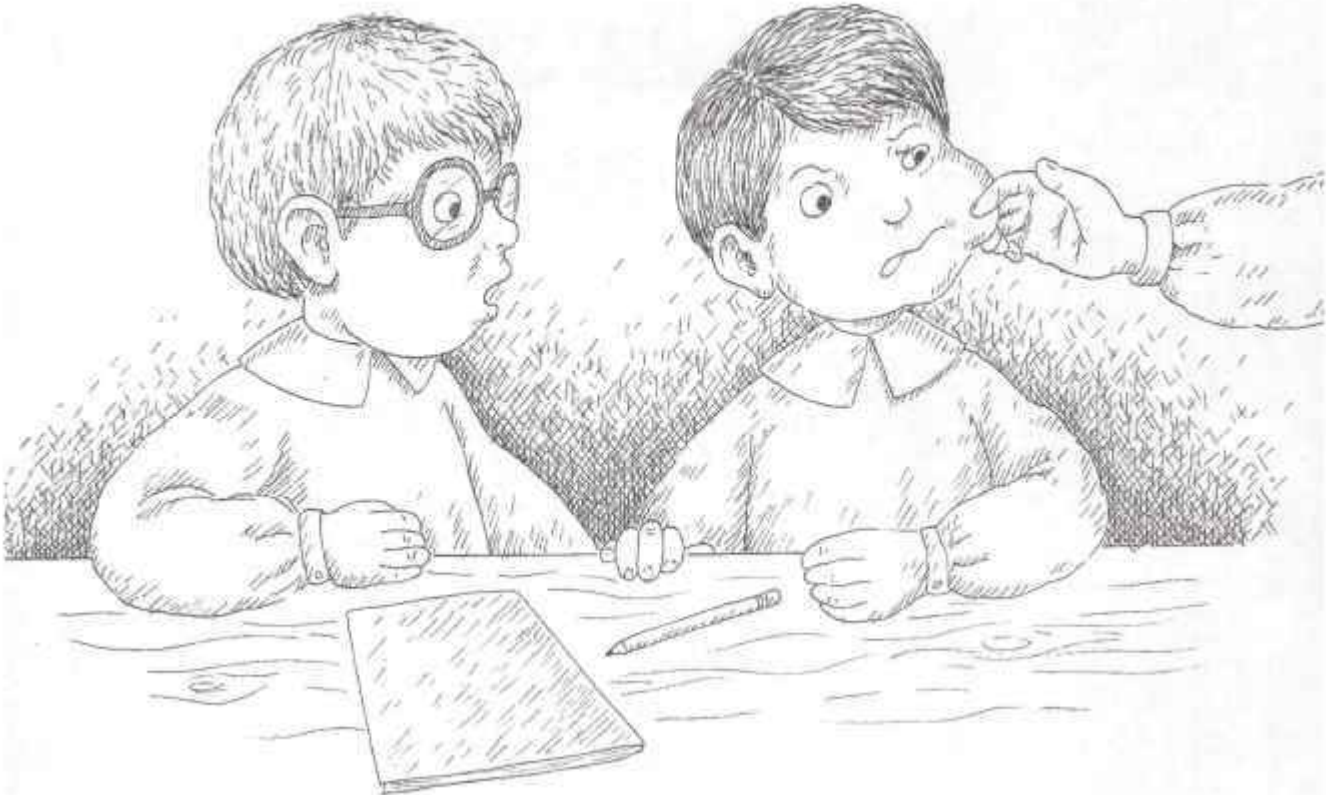
Kız gerçekten çok hızlı okuyordu. Bir sayfayı çok kısa bir süre okuduktan sonra birden okumasını kesip, heyecanla kitabın kapağını çevirip, ismine baktı. Nefesini tutarak, "Bitmeyecek Öykü." dedi. "Ben de bunu arayıp duruyordum. Küçükken okumuştum. Sonra onu bir arkadaşına ödünç verdim. O da kaybetti. O günden beri de onu arıyorum. Süleyman, kitabına bir başkasının dokunmasından duyduğu öfke ile neredeyse bağırarak, "O kitap benim," dedi. Kız, böylesine kaba bir davranıştan hiç etkilenmemiş görünüyordu. Okuduktan sonra bu kitabı kendisine ödünç verip, vermeyeceğini sordu. Süleyman, "Hayır, vermem," dedi. Sonra da bana dönüp kitabı kızın elinden almamı söyledi. Anlamıştım, kitabı ben alıp, bir bezle tertemiz yapana kadar silmeden Süleyman ona dokunmayacaktı. Ama kız Süleyman'ın titizliğini bilmediği için, "Neden sen almıyorsun? Kitap senin

değil mi?" diye sordu saf saf. Süleyman, "Ben başkasının dokunduğu bir kitaba ellemem," dedi. Sesinde herkesin de böyle yapması gerekiyormuş gibi bir hava vardı. "Nereden bileyim, ya senin elin pisse? Ya dükkâna gelmeden önce burnunu karıştırdıysan?" Kız Süleyman'ın bu tersliğine aldırmadı. Ayaklarının ucuna kalkarak ellerini Süleyman'ın burnunun hizasına yükseltti. "Bak ellerim temiz. Burnumu da karıştırmam ben." Sonra da Süleyman'ın yanıtını beklemeden kitabı Süleyman'ın eline tutuşturdu. "Şimdi al kitabını." Süleyman, elindeki kitabı yere bırakmakla, bana vermek arasında bir süre bocalayarak öylece kaldı. Kız, "Ne oldu? Değişen bir şey var mı? Kitap, aynı kitap," dedi. "Ona matbaacısı,

dağıtımcısı, satıcısı, daha bilmediğimiz kaç kişi dokunuyor. Bir de ben dokunmuşum ne fark eder?"

Süleyman, ona cevap vermedi ama kitabı da elinden bırakmadı. Kız raftan kendine bir kitap bularak, parasını ödedi ve çıktı. Çıkarken de Süleyman'a dönüp, "Çabuk oku, Birkaç gün sonra o kitabı senden ödünç alacağım." dedi. Eve dönerken Süleyman benimle hiç konuşmadı.

"Bitmeyecek Öykü" yü ben de okudum. Çünkü artık Süleyman bana kitaplarını ödünç veriyor. Tabii cildini bozmamamı ve dikkatli okumamı belki on kere söyledikten sonra. Ama hâlâ yanağından makas alındığında gidip yüzünü yıkamaktan vazgeçmiyor.

9

OYUN SONRASI

Suhan Hatipoğlu

Bahçeden eve her gelişimde,
annemin bana hayretle
bakıp, kapıdan aldığı gibi

doğru banyoya götürmesinden
bıkılmışım. Her gün tepeden tırnağa
yıkıyor, bir saat boyunca tozdan

10

18

biraz renk
değiştirmiş
dizlerimi
ovuyordum.
Bahçede
oynamayı çok
seviyorum
ama sonrası
canımı sıkıyor.
Aslında banyo
yapmayı da
seviyorum.
Ama neden
bu kadar
kirleniyorum?
Buna bir
çözüm
bulmalıyım;
Oynarken,
terleyen
yüzümü,
kollarımı
ellerimle
siliyorum.
Elim de topa
her dokunuşta
çamur içinde
kalıyor. Terimi
bir mendille
silersem temiz
kalabilirim.
Böylece eve
döndüğümde,
yalnızca
ellerimi,

yüzümü, ayaklarımı yıkamam yeterli olur. Bu çözüm beni rahatlatmıştı.

Ertesi gün bahçeye çıkarken yanıma kağıt mendil aldım. Koşarken terlediğim zaman artık terimi bu mendille silecektim.

Birazcık oynayıp koşunca terlemeye başladım. Alnımdan süzülen terleri kağıt mendilimle sildim. Derken maçımız başladı.

Mendilimse parçalanmış, kullanılamayacak hale gelmişti. Bir iki kez daha şilince iyice parçalandı.

Oysa maç bütün hızıyla sürüyordu. Ellerim de kirlenmeye başladı. Birkaç kez kollarımın içiyle yüzümü sildim. Çikletten çıkan dövmeleri de kollarıma yapıştırmıştım. (Annem çiklet almamı, hele kollanma dövme yapıştırmamı hiç istemiyor ya!)

Aman top geliyor!

"Murat kaleyi boş bırakma..."

"Erдің şutu yakala..."

"Mert, yüzüme bakıp niye gülüyorsun? Oynaşana..."

"Gökhan topu bana at..."

Veee top bende... Şöyle bir gerilip sol ayak şutu... Gool... Gool... İşte gol böyle atılır.

Alkışlar, bravolar... Maçımız bitmişti.

"Yalınl!.. Yalınl!.."

Annem sesleniyor. Demek ki eve dönme vakti gelmiş. Zaten maçımız da bitti.

"Haydi, hoşça kalın çocuklar."

Topumu kaptığım gibi koşarak eve geldim. Kapının zilini çalarken bugün eve temiz geldiğime inancım sonsuzdu. Topumu kolumun altına alıp, hazır ol vaziyetine geçtim. Ne de olsa, annem kapıyı açınca karşısında bir golcü görecekti...

Kapı açıldı ama annemin gözleri niye bu kadar büyüdü anlayamadım doğrusu. Yine de başımı hafifçe eğip onu selamladım. Annemin gözleri, beni tepeden tırnağa süzdükçe daha da açılıyordu. Boğuk bir sesle:

"Kızılderililere benzemişsin, başında bir tüyün eksik," dediğini duydum. Bir de:

"Doğru banyoya," diyebildi.

Ben banyoya yönelince de, "Kapılara dokunma, duvarlara elini sürme, elektrik düğmesine uzanma, ben açarım..." diyerek heyecanla peşimden geliyordu.

Ben de şaşırmıştım. Banyodaki aynada kendime bir bakayım. O da ne? Aynanın içinden bana bakan da kim? Saçlar terden sıırıslıklam aşağıya doğru sarkıyor. Kimileri de toz ve terle kuruyup havaya dikilmiş. Alnımda ve yüzümde "yapışıp kalmış kağıt mendil parçaları. Ya, o

yanaklarımdan aşağıya doğru süzülen alacalı boyalar... Kollarımdaki dövmelelerin boyaları olmalı. Yani bu ben miyim? Çok komik! Kahkaha atmamak için kendimi zor tutuyorum. Gülmemeliyim. Bir de gülersem ne olur sonra?

Birden arkamda duran annemle, aynada göz göze geldik. Şimdi ne olacak?

Annemin kaşları çatık, ama gözleri niye öyle parlıyor? Ağzı bir aşağı bir yukarı oynayıp duruyor... Bir süre öylece kaldık... Sonra bir anda kendimi annemin kucağında buldum... Halime kahkahalarla gülerek, bana sarılmış, beni yanaklarımdan öpüyordu... Ben de saçlarını karıştırıyordum. Yüzü boyanmıştı. Onu da kendime benzetmiştim.

Birlikte aynaya bakıp, başımızın arkasına iki parmağımızla zafer işareti de yapınca tüyümüz de tamamlanmış oldu.

İşte, tam kızılderili ana-oğul gibi olmuştuk...

Şapkam ve Ben

Röportajlar ve fotoğraflar: Leyla Sakpınar

ESMA (12 yaşında):

*"Başımdaki annemin şapkası.
O kullanmadığı için ben
kullanıyorum. Kendimi
olumlu, güzel ve biraz da
komik hissediyorum."*

13

MURAT (10 yaşında)
*"Şapkamı annem ördü. Güzel
mi bilmiyorum, düşünmedim.
Bütün kış kullandım."*

YASEMİN (12 yaşında):
"Yağmurdan, soğuktan,
güneşten koruduğu için iyi
hissediyorum kendimi
şapkamla. Paris tipi
bereymiş bu."

14

EBRU (11 yaşında):
"Şapkam çok pratik.
Çünkü kapişon, yani
paltoma takılı.
Soğuklarda hemen
kaldırıp kafama
takıyorum. Hep üstümde.
Hem düşünmüyorum,
hem de düşürmüyorum"

*ZAİDE 110 yaşında):
"Düşünmedim pek. Şapka
mı, bilmiyorum. Sadece
takıyorum."*

15

*EMİL (6 yaşında):
"Bu gerçek bir kovboy
şapkası. Ben de zaten
gerçek bir kovboyum."*

ÖYKÜ VE RESİMLER: Fatih Erdoğan

ÇOCUKTUM UFACIKTIM
DEDEMİN ŞAPKASI UÇTU
KOŞTUM KOŞTUM, TUTAMADIM
ŞAPKACI DEDİ: BEN GÖRMEDİM
BENDE BAŞKA ŞAPKALAR VAR
ÇOK UCUZ

BAK İŞTE BİR PİLOT BAŞLIĞI
MERAKLANMA BEDAVADIR DENEMESİ
SİHİRLİDİR ŞAPKALARIM BENDEN SÖYLEMESİ

BAŞLIĞI TAKTIM, TAKTIM DA BİR DE BAKTIM
UÇMAK NE HOŞ, NE GÜZELMİŞ BULUTLAR
MEĞER NE KADAR DA MUTLUYMUŞ PİLOTLAR!

EVAH MOTORDA BİR ARIZA
PARAŞÜTÜMÜZÜ TAKALIM
GECİKMEDEN ATLAYALIM

KISA SÜRDÜ EĞLENCE, ONUN OLSUN ŞAPKASI
MEĞER NE DE TUHAFMIŞ ŞAPKACININ ŞAKASI

DEDEM DEDİ: BARI YENİSİNİ ALAYIM
ŞU NASIL DURUR ACABA,
BİR KEREÇİK TAKAYIM
ŞAPKACI DEDİ: HAYDİ TAK
SAHİBİ BİR AVCIYDI, ATARDI TRAK TRAK!

MARTI DEDİ: HEY ÇOCUK, BU ŞAPKA SENİN Mİ?
SANA FAZLA BÜYÜK GELİR YOKSA DEDENİN Mİ?

EYVAH DEDEM YENİ ŞAPKAYI GİYECEK
AVCI OLACAK, KAPLANLAR ONU YİYECEK!

HOP! DEDECİĞİM, İŞTE KENDİ KASKETİN
O ŞAPKAYI SAKIN TAKMA KAFANA
NELER OLUR NELER BİTER BİLEMEZSİN
UMMADIĞIN İŞLER GELİR BAŞINA

DEDEM DEDİ: HOŞ OLUYOR ÇOCUKLAR
ŞAPKA İŞTE, BİR TAKMADAN NE ÇIKAR
AMA SÖZ DİNLEMELİ USLU DEDELER
TAKMAYAYIM, BELKİ DE BİR BİLDİĞİ VAR...

F. ERDOĞAN

İNSANLIĞIN UZUN YOLCULUĞU

Kaynak: Keşifler ve icatlar ansiklopedisi. Resimler: Paul Boesch

18

İNSANLIK BUGÜNKÜ durumuna gelinceye kadar çok uzun bir yol katetti. Bu yolculuk bugün de aynı hızıyla sürüyor. Zaman içinde yapılan, başlangıcını ve ne zaman biteceğini bilemediğimiz uzun bir yolculuk... Bugün kolaylıkla okuyuverdiğiniz şu satırların bu hale gelmesi için bile ne müthiş ve karmaşık bir gelişmeler tarihinin yaşanması gerekti. Düşünsenize, her ay postadan çıkan bir Kırmızıfare Dergisi'nin var olabilmesi için her şeyden önce

yazının var olması gerekiyordu. Yazı bulundu da, diyelim kağıt bulunamadı. O zaman bizim size her ay kocaman bir tablet getirmemiz gerekecekti. "Zırrr! Kırmızıfare tabletiniz geldi! Haydi çabuk, mağaranızın kapısını açın, çok ağır, sırtım acıdı." Zavallı postacıların oldukça iri yapılı ve güçlü olmaları gerekecekti. Hem her ay kaç tane tableti sizin için hazır edebilirdik ki? Tek tek çamurdan hazırlanacak, her birinin üzerine öyküler yazılacak, resimler çizilecek, sonra her tablet fırına konulup pişirilecek ve soğutulup sizlere yani abonelere dağıtılacak.

(Diyeceksiniz ki, belki

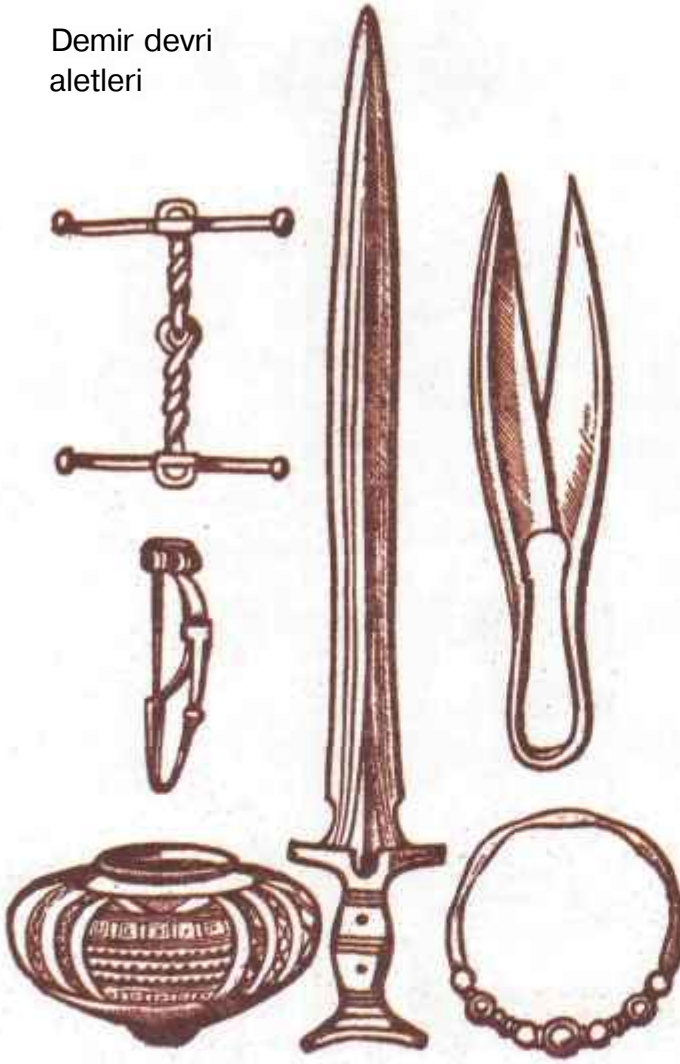
de şimdikinden daha çabuk çıkarırsınız Kırmızıfare'yi! Bakın, duymamış olalım. Sizinle de baş edilmez ki!)

Neyse, daha sonra parşömen ve papirüs kullanılmış da işler biraz daha kolaylaşmış. Parşömen ve papirüs ne mi? Durun ona daha

Taş ve
bronz
devri
aletleri

Demir devri
aletleri

sonra değineyim. İnsanların ilk icatları, yani buluşları avcılık için kullandıkları aletler olmuş. El ve kol kuvvetini artırmak için yaptıkları aletler insan zekasının büyük bir başarısı, gelişmenin başlangıcı ve makineye doğru ilk adım olmuş. Bu aletleri önceleri tahtadan, kemikten, boynuzdan ve tabii taştan yapmışlar. Çünkü doğada kolaylıkla bulabilecekleri malzeme buymuş. Daha sonra bakır, bronz ve demirden aletler yapmaya başlamışlar. Yandaki resimde gördükleriniz demir devrinde yapılan aletlerden birkaçı. Bir önceki

sayfadaki aletler ise taş ve bronz devri aletleri. Bu aletleri yakından görmek isterseniz İstanbul'daki Arkeoloji Müzesi'ne, ya da Ankara'daki Anadolu Uygarlıkları Müzesi'ne gitmenizi öneririm. Böyle bir yolcuğu yapıp izlenimlerinizi, fotoğraflarınızla birlikte bize göndermeyi unutmayın. Haydi!

HAPI NASIL YUTACAK

HAPI YUTTURMAK İÇİN gözünüzü hapa dakin. Yavaş yavaş resmi yüzünüze yaklaştırın. Gözünüz haptan ayrılmasın. Bir süre sonra adamın hapi yuttuğunu göreceksiniz!

21

1900

• lü yılların başlarından kalan bu resim

bir tür optik yanılsama oyunu. Göze yaklaştırdıkça resim göz merceğinin odak noktasının önüne geçiyor. Bu da gözlerin resmi iki ayrı görüntü olarak algılamasına yol açıyor. İki gözün algıladığı görüntü üst üste gelince de hap adamın ağzına girmiş gibi görünüyor. Siz de isterseniz resimdeki hapla ağız arasındaki uzaklığı aynen koruyarak

başka başka resimler yapabilirsiniz. Örneğin bir çocuğa elma yedirebilirsiniz, ya da kardanadama havuçtan bir burun takabilirsiniz.

Kırmızıfare'ye

Abone misiniz?

Değilseniz, hemen abone olun, hapi yutmayın!

0212-252 63 75

Foto-Röportaj

Nuran Turan

22

Kemal Sunal'la bir gün...

Kemal Sunal'la konuşurken insanın aklına hep filmlerdeki komik sahneler geliyor, ama güleliyorsunuz. Kemal Sunal işini çok ciddiye alan bir sanatçı. Bakın ne diyor:

"Benim filmlerimi izleyenler bol bol gülüyor. Streslerinden kurtuluyorlar. Biliyorsunuz,

günümüzün en büyük derdi stres. Akşam televizyonun başında buluşan aile bireyleri hem gülüyor, eğleniyor, hem de birlikte rahatlamının mutluluğunu yaşıyor."

"Bugünlerde birçok kanalda filmlerinizi oynuyor. Aynı anda bir iki kanalda birden görüldüğünüz oluyor. Herhalde çok para

kazaniyorsunuz."

"Yok canım, öyle para falan geçmiyor elime."

"Peki, telif haklarınız?"

"Benim filmlerimin çevrildiği yıllarda televizyon, video yoktu. Dolayısıyla sözleşmelerimde saklı haklarım yok."

"Çocuklar filmlerinizi çok seviyorlar, çok gülüyorlar. Ama eğitimciler sizin filmlerinizi sakıncalı buluyorlar. Çok küfürlü konuştuğunuzu ileri sürüyorlar..."

"Bence bu çok yanlış. Gerçek hayatta çok daha fazla küfür var. Sonra hiç merak etmesinler;

bugünün çocukları çok akıllı ve bilinçli. Nerede, nasıl konuşacağını hepsi çok iyi biliyor. Ayrıca, benim amacımın onları güldürüp eğlendirmek olduğunun farkındalar."

"Kırmızıfare okurlarına bir sözünüz..."

"Günümüzde gençlerimizin bir bölümü sigara, uyuşturucu gibi kötü alışkanlıklar nedeniyle mutsuz. Oysa edebiyat dünyamızı güzelleştiriyor. Keşke bütün çocuklar Kırmızıfare okurları gibi okumanın zevkine varmış olsa..."

SARAH JANE'İN DOĞUM GÜNÜ PARTİSİ

Jill Atabay

Türkçesi: Ayşegül Serinkaya

Doğum gününe dört gün kala Sarah Jane, istediği hediyelerin bir listesini yapmıştı.

Annesi bunu görünce, "Bu oldukça uzun bir liste, Sarah Jane," dedi.

"Evet ama, bunların hepsini almak zorunda değilsiniz," dedi Sarah Jane ve annesine kaygıyla bakarak ekledi: "Birkaç tanesini seçebilirsiniz. Ama içlerinden en çok istediğim Fido için kırmızı deriden bir tasma."

"Pastan nasıl olsun?"

"Çikolatalı," dedi. "Üzerinde mumlar olmalı."

"Peki, şimdi otur ve çağırmak istediğin arkadaşlarının listesini yap." O da kalemi kağıdı alıp, doğum günü partisine çağırmak istediği tüm okul arkadaşlarının isimlerini yazmaya başladı.

"Çok fazla olmasın Sarah Jane," dedi annesi. Evlerinin pek de büyük olmadığını düşünüyordu. Ama şanslarına yaz mevsimindeydiler ve

çocuklar bahçede oynayabilirlerdi.

Sarah Jane için dört gün bir türlü bitmek bilmedi. Cumartesi sabahı uyandığında güneş parlıyor, kuşlar ağaçlarda şarkı söylüyor ve tüm dünya sanki ona, "Mutlu yıllar Sarah Jane," diyordu.

"Mutlu yıllar Sarah Jane." Annesi elinde güzel bir kağıda sarılmış, kurdeleli bir paketle kapıdan içeri girdi. Paketin içinden, üzerinde sarı metal çivilerle süslü, parlak kırmızı deriden bir köpek tasması çıktı.

"Diğer köpeklerin onu ısırması için," diye açıkladı annesi.

"Oh! Buna asla izin vermem. Ama çok güzel görünüyor. Buraya gel Fido!" Fido tasması takılınca havlayarak koşmaya başladı.

Sarah Jane, ellerini çıkararak, "Ne kadar hoş görünüyor," diye bağırdı.

Öğleden sonra Sarah Jane yeni, kırmızı bir elbise giydi. Annesi saçını kırmızı bir kurdele ile arkasından bağladı.

"Şimdi sen de Fido kadar hoş görünüyorsun!" dedi annesi gülerek. Çok geçmeden arkadaşları gelmeye başladılar. Hepsi de ona hediyeler getirmişti. Bir kutu boya kalemi, iki öykü kitabı, bir kağıt bebek kitabı ve diğer sevimli hediyeler; çoraplar, mendiller ve bunun gibi şeyler...

Sarah Jane'in annesi, "Şimdi bahçeye çıkın ve çay saatine dek oynayın," dedi.

Çocuklar saklambaç oynamaya karar verdiler.

Çaydan sonra da içeride oynayacaklardı.

İlk ebe, Sarah Jane'in sınıfından, Timothy adındaki küçük şişman bir çocuktur. Gözlerini kapayıp saymaya başlayınca diğer çocuklar, "Yavaş say!" diye bağırarak saklanmaya koştular

Sarah Jane, saklanmak için bahçenin ucundaki küçük barakayı seçmişti. Buraya kovalar, su hortumları, boş kutular ve evde yer bulunamayan diğer eşyalar konulurdu. Sürünerek büyük bir karton kutunun arkasına gizlendi.

Birdenbire arkasında hafif bir ses duydu. Daha hareket etmeden küçük

bir el ağzını kapadı. Önce diğer çocukların ona bir şaka yaptıklarını düşündü ve eli çekmek istedi. Ama hiç tanımadığı bir sesin, kulağına öfkeyle şunları söylediğini duydu:
"Kıpırdama yoksa seni öldürürüm."

O zaman gerçekten korktu. Çünkü böyle şeyler olduğunu okumuştı. Onu oracıkta öldürür ya da kaçırırlardı (kaçırılmayı tercih ederdi doğrusu.) Keşke Fido da yanında olsaydı. Annesi koşup havlayarak çocuklara ayak bağı olacağını söylemiş ve onu eve sokmuştu. Fakat, bu oldukça kirli el, ağzıyla birlikte burnunu da kapatıyordu. Soluk alması iyice güçleşince, Sarah Jane aklına gelen tek şeyi yaptı ve vargücüyle bir parmağı ısırды. Bir "Ah!" sesinin ardından el açıldı. Sarah Jane döndü ve kendisinden pek de büyük olmayan ve parmağını tutarak çatık kaşlarıyla ona bakan bir

çocukla yüz yüze geldi.

"Canımı acıttın," diye terslendi çocuk.

"Senin yüzünden nefes alamadım," diye yanıtladı

Sarah Jane içerleyerek,

"Ayrıca sen kimsin ve bahçemizde ne arıyorsun?"

"Kaçtım," dedi çocuk.

"Kimden?" diye sordu Sarah Jane. Meraklanmaya başlamıştı.

"Evden tabii!"

"Neden?"

"Zengin olmak ve dünyayı görmek için."

"Güzel!" dedi Sarah

Jane, kulübedeki eski kutu yığınlarına göz gezdirerek.

"Burada pek şansın yok ya!"

"Peki ama annen ve baban ne yapacak?"

"Sanırım üzülecekler. Ama ben zengin döndüğüm zaman onlara göstereceğim ve Ve onlara hediyeler, bir sürü şeyler getireceğim. O zaman bana güldüklerine çok pişman olacaklar."

"Seni dövüyorlar mı?" diye ilgiyle sordu Sarah Jane.

"Şimdiden üzölmüşlerdir sanırım," diye ekledi düşünceli bir şekilde. "Dünyayı görmek istiyorsan, başvurabileceğin en uygun

kişi Jack Amca'dır. Birçok yer gördü. Ama şunu söylemeliyim ki, pek servet kazanamadı." Durakladı. "Ne zaman kaçtın?"

"Bu sabah"

"Aç mısın?"

"Çok!" dedi çocuk ve umutla baktı. "Bana bir parça ekmek ya da buna benzer bir şeyler bulabilir misin? Bak, eğer seni korkuttuysam özür dilerim."

Sarah Jane bir saniye düşündü ve ellerini çırpı.

"Buldu. Benimle eve gel. Sandviç ve doğum günü pastası yiyebilirsin. Orada birçok şey var. Jack Amca ile de tanışabilir ve ona dünyayı görmekle ilgili sorular sorabilirsin. Bugün doğum günüm olduğu için bize gelecek."

Çocuğun gözleri parlıyordu. Çok açtı. Ama kafasını salladı.

"Yapamam. Beni eve geri gönderirler."

"Gönderemezler. Evinin nerede olduğunu bilmiyorlar," diye yanıtladı Sarah Jane.

Çocuk inanmadı. Ama bütün gün ağzına tek lokma koymamıştı.

"Çikolatalı pasta var." Isırdığı kirli eli tutarak, "Gel," dedi. "Arka kapıdan girebiliriz. Çocuk, "Belki beni görmezler, yiyecek bir şeyler kapıp giderim," diye düşünüp, patikadan yürüyerek mutfak kapısından içeri girmeyi kabul etti. Masa, yemek odasına taşınmayı

bekleyen yiyecek tabaklarıyla doluydu. Sarah Jane bir tabak aldı, sandviç ve çörek doldurarak çocuğa verdi, doğum günü pastasından da bir parça keserse, annesinin kızıp kızmayacağını merak ediyordu.

O sırada kapı açıldı ve annesi mutfığa girdi.

"Sarah Jane, dışarıda olduğunu sanıyordum," dedi. Sonra elinde dolu tabakla birlikte çocuğu gördü. Anımsadığı kadarıyla Sarah Jane'nin hiçbir arkadaşına benzemiyordu.

"Çay saatini bekleyemediniz mi?" diye sordu ayıplayarak.

Çocuğun ağzının konuşamayacak kadar dolu olduğunu gören Sarah Jane, yanıtladı:

"Yapamazdı. Görüyorsun o bir kaçak."

"Kaçak mı? Aman Tanrım!" dedi annesi şaşkınlıkla. "Adın ne senin?"

Çocuk, sandviğin kalanını yuttuktan sonra, yanıtladı:

"Toddy, ama bana Tod diyebilirsiniz,"

O sırada şöyle ayak sesleri duyuldu: Küt, küt, küt... Ve Jack Amca içeri girdi. Anımsayacaksınız bacaklarından birini yamyamlara kaptırdığından beri tahta bacak takıyordu.

"Çay saati mi? Güzel!" Tod'un tabağını görünce o da kendine bir bisküvi aldı. "Mmm! Bunlardan birini denemelisin," dedi Tod'a.

"Jack, ay saati gelmedi," dedi Sarah Jane'nin annesi. "Bak bu ocuk evden kaçmış."

"Kaçmış yle mi?" Jack Amca ona ilgiyle bakıyordu. "Niçin yaptın bunu? Seni dövüyorlar mı?"

"Hayır. Böyle bir şey yok. Ama ben istedim ki... Dünyayı görmek istiyorum."

Jack Amca Toddy'e baktı, Toddy de Jack Amca'ya. Jack Amca'nın gözleri parlıyordu.

"Evet. şimdi bakalım kaç yaşındasın sen? Dokuz mu, on mu? Dünyayı görmek için iyi bir zamanlama değil. Daha sonra denesen, daha kolay olur. O zaman insanlar sana bir sürü sıkıcı soru sormazlar. Sana anlatırım. şimdi evine dn. Annenle baban çok kızmış olmalılar. Ama arada bir gelip beni gr. Sarah Jane sana nerede yaşadığımı söyler. Ben de sana dünyanın gezip gördüğüm yerlerini ve gidilmesi gereken en ilginç yerlerini anlatırım."

"Eve dönmek mi. Nasıl eve gidebilirim. Bana çok kızmışlardır."

"O kadar da değil canım. Geri döndüğünü görürlerse çok sevineceklerdir." Bir an düşündü. "Bak, bana telefon numaranı ver. Evini arayacağım ve annenle kısa bir sohbet edeceğim."

"Peki," dedi Toddy. Kendini çok yorgun hissediyor, evdeki odasını ve

yatağını düşünüyordu. Jack Amca ayağa fırladı. Birkaç dakika sonra geri geldi.

"Annenle konuştum. Ona senin bir gün için evden ayrıldığını ama Sarah Jane ile tanışıp, doğum günü partisine davet edildiğini söyledim. Seni almaya geliyor, (doğum günü partileri genelde mutfakta olmaz ama, evet gerçekten de davet ettim, diye düşündü Sarah Jane.)

Bir süre sonra bir otomobil geldi. Ve Toddy'nin annesi içeri girdi. Çok genç görünen bir anneydi. Toddy'i görünce kollarını uzatıp ona sarıldı.

"Tanrı'ya şükür. Çok merak etmiştim. Ama sen çok kötü bir çocuksun. Bana nereye gittiğini syleyebilirdin ve... Bir partiye şu eski gömlekle gitmek... Böyle gitmene asla izin vermezdim. Ne yapıyordunuz?"

Sarah Jane çabucak yanıtladı. "Saklambaç oynuyorduk. Kaygıyla Toddy'nin annesine baktı. Bu kez kendi annesi yardımına koştu.

"Böylece sizinle tanışmış olduk," dedi gülerek. "Artık birbirimizi tanıdığımıza göre sizi ve Toddy'yi yeniden görebiliriz. Ama şimdi gidip çaylarımızı içelim. Bütün ocuklar bekliyor."

Ve onları dünyanın en güzel doğum günü çayını içmek için salona davet etti.

Hüsmen Ağa

Turan Akıngüç İnceer

Bir dağın yamacında küçücük bir köy varmış. İnsanları sakın, havası temiz olan bu köyün içinden ırmak geçermiş. Irmağın şırıl şırıl sesi koca çınarların yaprak hışırtıları ile karışır ve harika müzik oluşturlarmış. Köyün hemen dışında ırmağın kenarında ufak tefek cılız bir adam yaşarmış. Hüsmen Ağa...

Adamın iki odalı küçücük evi bir de ağılı varmış. Hüsmen Ağa sabah ve akşam ağıla uğrar, süt sağarmış.

Sonra karısı ile sütlerden peynir, yağ, yoğurt yapıp köy pazarında satarlarmış. Hüsmen Ağa ufacık cılızmış ama bir ineği ön ve arka

bacaklarından tuttuğu gibi kaldırmış. Köylüler şaşırıp kalırlarmış.

Bir gün köye şehirden Halil Ağa'nın oğlu gelmiş.

Pazarda Hüsmen

Ağa'nın koca bir ineği nasıl kaldırdığını duymuş ve düşmüş peşine. Hüsmen Ağa pazar dönüşü, boş yoğurt, yağ bakraçlarını ve karısının istediği soğan, patates, pirinç, un, şekeri sırtlamış dere

boyunca yürüyormuş ki, arkasından bir ses duymuş. Genç adam, "Bekle beni, bekle beni!" diye bağııyormuş. Bu adam Halil Ağa'nın şehirde okumuş oğluymuş. Genç, "Senin bir ineği nasıl kaldırdığını duydum, seninle gelsem, bana da gösterir misin?" demiş. Hüsmen Ağa, "Gel, gel," demiş ve yürümeye devam etmiş. Genç çocuk yardım etmek istemiş. Ama Hüsmen Ağa'nın tüy gibi kaldırdığı şeyleri otuz, kırk metre bile taşıyamamış. Nefes nefese kalmış ve, "Aman, ben bunları götüremiyorum," diyerek geri vermiş. Boş kapları ve erzağı eve bırakan Hüsmen Ağa ile ağıla gitmişler. Hüsmen Ağa hemen kocaman beyazlı sarılı ineğe koşmuş. "Benim canım sarı kızım," demiş, bir eliyle arka ayaklarını, diğer eliyle ön ayaklarını tutup kaldırmış ve karnından öpmüş. Genç, şaşkın bakarken, inek koca başını çevirmiş o güzel kara gözlerini kırptırıp, pembe diliyle Hüsmen Ağa'nın yanağını yalamış.

Genci evine çağırın Hüsmen Ağa, hem köpüklü ayran ikram etmiş hem de anlatmaya başlamış. Seneler önce çok sevdiğim ineğim buzağıladı. Çok güzel küçücük bir buzağı idi. Ayağıla bile kalkamıyordu. Her sabah akşam ağıla varınca küçüğü iki ayağından tutar, kaldırır öperdim. Seneler sonra beni ağılda gören köylüler, "Aa! Aa! Sen koca ineği kaldırıyorsun,"

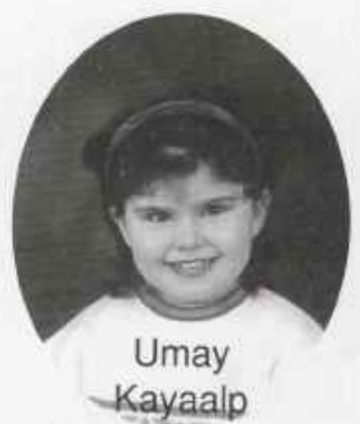
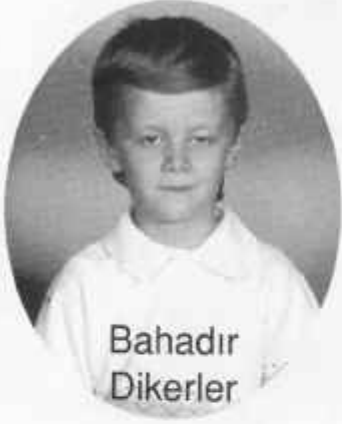
deyince, ben de şaşırdım. Hiç farkında olmamışım, benim küçücük buzağıım inek olmuş.

Halil Ağa'nın oğlu ırmak kenarından dönerken derin derin düşünceye dalmıştı. İşte bugün mühendisti. Tıpkı Hüsmen Ağa gibi, yavaş yavaş, gün gün her şeyi öğrenmiş kocaman mühendis olmuştu.

Her gece bir sayfa yazı yazmadan yatmayın. Örnek: İlk gece bir sayfa kalemi yazın. Kalemler ile yazı yazarız. Çok çeşitleri vardır. Kurşun kalem, dolma kalem, tükenmez kalem, mürekkebe batırılarak yazılan yazı kalemleri. Kurşun kalemler tahtadan kılıfın içinde olurlar genelde, ucunu çıkarmak için kalemtıraş denilen bir alet kullanırız. Sanki kalemi tıraş ediyor. Ertesi gece bir sayfa kalemtıraşı yazın. Sonra ki gece sandalye, masa, lamba, vs.... Azimle bir sene devam edin. Sonra yeni bir defter alın ve tekrar bir sayfa kalemi yazın sonra kalemtıraş, sandalye, masa, lamba,vs...

Birkaç sene tekrarlayınca çok şaşıracaksınız. Çünkü siz artık bir yazar oluvermişsiniz.

Turan Akıngüç İnceer

MAVİBAĞUT ŞEHİR HAYVANLARI VE İNSANLARI İÇİN

KEDİ

ISSN 1300-3200
KİS
1997
sayı 12

Hayatın
Her Anında
Minicik

Beyaz Türemiş
Kedilerin
Sağlığı

● Kedinizin kalori
harcamasını nasıl
sağlıyorsunuz?

● Kedinize ne kadar
bağlısınız?

● Kedinizin kulak
bakımı

Aylara Özgürlük
Projesi

Kadın ve Kedi

Mavibağut

KKediniz var mı? Ya derginiz?

Abone olmak için: 0212-252 63 75